Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2024. gada 19. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2011/98/ES – Vienotās atļaujas turētāju trešo valstu valstspiederīgo darba ņēmēju tiesības – 12. pants – Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi – Sociālais nodrošinājums – Valsts tiesiskais regulējums par tiesību uz ģimenes pabalstiem noteikšanu – Tiesiskais regulējums, kas izslēdz vienotās atļaujas turētāja nepilngadīgo bērnu ņemšanu vērā, ja nav pierādījuma par viņu likumīgu ieceļošanu valsts teritorijā

Lietā C-664/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *cour d'appel de Versailles* (Versaļas apelācijas tiesa, Francija) iesniegusi ar 2023. gada 9. novembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts tajā pašā dienā, tiesvedībā

Caisse d'allocations familiales des Hauts-de-Seine

pret

TX,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: ceturtās palātas priekšsēdētājs I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*] (referents), kas pilda piektās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši D. Gracijs [*D. Gratsias*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerāladvokāts: P. Pikamēe [*P. Pikamäe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– TX vārdā – *S. Potiron*, advokāte,

– Francijas valdības vārdā – *R. Bénard* un *O. Duprat-Mazaré*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *F. Blanc-Simonetti* un *J. Hottiaux*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – franču.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/98/ES (2011. gada 13. decembris) par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi (OV 2011, L 343, 1. lpp.), 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp TX, trešās valsts valstspiederīgo, kurš ir vienotās atļaujas turētājs, un *Caisse d'allocations familiales des Hauts-de-Seine* (Odesēnas Ģimenes pabalstu kase, Francija; turpmāk tekstā – "*CAF*") par to, ka tika noraidīts TX lūgums, nosakot viņa tiesības uz ģimenes pabalstiem, ņemt vērā viņa nepilngadīgos bērnus, kas dzimuši ārvalstīs.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2011/98

3 Direktīvas 2011/98 20., 21., 24. un 26. apsvērumā noteikts:

"(20) Visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri likumīgi uzturas un strādā dalībvalstīs, būtu jānosaka vismaz vienots tiesību kopums, kura pamatā ir vienlīdzīga attieksm[e] ar attiecīgās dalībvalsts valstspiederīgajiem neatkarīgi no tā, kāds ir uzņemšanas sākotnējais mērķis vai pamats. Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi jomās, kas noteiktas šajā direktīvā, būtu jāpiešķir ne tikai tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti dalībvalstī nolūkā strādāt, bet arī tiem, kuri uzņemti citu nolūku dēļ un kuriem ir atļauta piekļuve attiecīgās dalībvalsts darba tirgum saskaņā ar citiem Savienības vai valsts tiesību aktu noteikumiem, tostarp trešo valstu darba ņēmēju ģimenes locekļiem, kam atļauts uzturēties dalībvalstī saskaņā ar Padomes Direktīvu 2003/86/EK (2003. gada 22. septembris) par tiesībām uz ģimenes atkalapvienošanos [(OV 2003, L 251, 12. lpp.)] [..].

(21) Tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi noteiktās jomās būtu jābūt cieši saistītām ar trešo valstu valstspiederīgo likumīgo uzturēšanos dalībvalstī un atļauto piekļuvi tās darba tirgum, kas ir nostiprināta vienotajā atļaujā, norādot tiesības uzturēties un strādāt, un uzturēšanās atļaujās, kuras izsniegtas citos nolūkos un kurās ir norādīta informācija par atļauju strādāt.

[..]

(24) Trešo valstu darba ņēmējiem būtu jābauda vienlīdzīga attieksme attiecībā uz sociālo nodrošinājumu. Sociālā nodrošinājuma jomas ir definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu [(OV 2004, L 166, 1. lpp.)]. Šīs direktīvas noteikumiem par vienlīdzīgu attieksmi sociālā nodrošinājuma jomā būtu jāattiecas arī uz darba ņēmējiem, kuri dalībvalstī uzņemti tieši no trešās valsts. Tomēr sociālā nodrošinājuma jomā trešo valstu darba ņēmējiem, kuri atrodas pārrobežu situācijā, šai direktīvai nebūtu jāpiešķir plašākas tiesības par tām, kas jau ir noteiktas esošajos Savienības tiesību aktos. Turklāt ar šo direktīvu nebūtu jāpiešķir tiesības saistībā ar situācijām, kuras atrodas ārpus Savienības tiesību aktu piemērošanas jomas, piemēram, saistībā ar trešā valstī dzīvojošiem ģimenes locekļiem. Ar šo direktīvu būtu jāpiešķir tiesības vienīgi saistībā ar ģimenes locekļiem, kuri kādā dalībvalstī pievienojas trešās valsts darba ņēmējam, pamatojoties uz ģimenes atkalapvienošanos, vai ģimenes locekļiem, kuri minētajā dalībvalstī jau likumīgi uzturas.

[..]

(26) Savienības tiesību akti neierobežo dalībvalstu pilnvaras organizēt savas sociālā nodrošinājuma shēmas. Kamēr nav saskaņotu [Eiropas] Savienības mēroga tiesību aktu, katrai dalībvalstij jāparedz nosacījumi, saskaņā ar kuriem piešķir sociālā nodrošinājuma pabalstus, kā arī šādu pabalstu apjoms un laikposms, par kuru tos piešķir. Tomēr, īstenojot minētās pilnvaras, dalībvalstīm būtu jāievēro Savienības tiesību akti."

4 Direktīvas 2011/98 3. panta "Darbības joma" 1. punktā paredzēts:

"Šī direktīva attiecas uz:

[..]

b) trešo valstu valstspiederīgajiem, kas saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem ir uzņemti dalībvalstī tādiem nolūkiem, kas nav saistīti ar darbu, kuri drīkst strādāt un kuriem ir uzturēšanās atļauja saskaņā ar [Padomes] Regulu (EK) Nr. 1030/2002 [(2002. gada 13. jūnijs), ar ko nosaka vienotu uzturēšanās atļauju formu trešo valstu pilsoņiem (OV 2002, L 157, 1. lpp.)]; kā arī

c) trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir uzņemti dalībvalstī darba nolūkā saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem."

5 Saskaņā ar šīs direktīvas 12. pantu "Tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi":

"1. Trešo valstu darba ņēmēji, kas ir minēti 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā, bauda ar tās dalībvalsts valstspiederīgajiem vienlīdzīgu attieksmi, kurā tie uzturas, šādās jomās:

[..]

e) sociālā nodrošinājuma jomas, kas noteiktas Regulā [Nr. 883/2004];

[..].

2. Dalībvalstis var ierobežot vienlīdzīgu attieksmi:

[..]

b) ierobežot saskaņā ar 1. punkta e) apakšpunktu noteiktās tiesības trešo valstu darba ņēmējiem, taču neierobežojot šādas tiesības attiecībā uz tiem trešo valstu darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti vai kuri ir bijuši nodarbināti vismaz sešus mēnešus un ir reģistrēti kā bezdarbnieki.

Turklāt dalībvalstis var nolemt, ka 1. punkta e) apakšpunktu attiecībā uz ģimenes pabalstiem nepiemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt dalībvalstu teritorijā laikposmā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti studiju nolūkā, vai trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt, pamatojoties uz vīzu;

[..]."

Regula Nr. 883/2004

6 Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta j) apakšpunktā paredzēts, ka šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar ģimenes pabalstus. Saskaņā ar šī panta 5. punktu šo regulu nepiemēro sociālai un medicīniskai palīdzībai.

7 Atbilstoši minētās regulas 1. panta z) punktam termins "ģimenes pabalsts" ir visi pabalsti natūrā vai naudā, kas paredzēti, lai segtu ģimenes izdevumus, izņemot I pielikumā minēto uzturēšanas maksājumu un īpašo bērna piedzimšanas un adoptēšanas pabalstu avansus.

Francijas tiesības

Code de l'action sociale et des familles (Sociālo un ģimenes lietu kodekss)

8 Saskaņā ar Sociālo un ģimenes lietu kodeksa L. 262-5. panta otro daļu:

"Lai tiktu ņemtas vērā tāda pabalsta saņēmēja ārvalstnieka tiesības, kurš nav Eiropas Savienības dalībvalsts, citas [1992. gada 2. maija] Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu [(OV 1994, L 1, 3. lpp.)] dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas pilsonis, bērniem ārvalstniekiem jāatbilst Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 512-2. pantā izklāstītajiem nosacījumiem."

Code de la sécurité sociale (Sociālā nodrošinājuma kodekss)

9 Sociālā nodrošinājuma kodeksa R. 511-1. pantā noteikts:

"Ģimenes pabalsti ir:

[..]

2°) pabalsts par bērniem;

3°) papildu pabalsts par bērniem;

[..]

7°) pabalsts skolēniem;

[..]."

10 Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 512-2. pantā paredzēts:

"*Ipso iure* tiesības uz ģimenes pabalstiem saskaņā ar šajā grāmatā izklāstītajiem nosacījumiem ir Eiropas Kopienas dalībvalstu, citas Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas pilsoņiem, kuri ir izpildījuši nosacījumus, lai likumīgi uzturētos Francijā [..].

Ipso iure tiesības uz ģimenes pabalstiem saskaņā ar šajā grāmatā izklāstītajiem nosacījumiem ir arī tiem ārvalstniekiem, kuri nav Eiropas Kopienas dalībvalsts, citas Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalsts vai Šveices Konfederācijas pilsoņi un kuriem ir dokuments, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai starptautiskajiem līgumiem vai nolīgumiem vajadzīgs, lai likumīgi uzturētos Francijā.

Šie ārvalstnieki saņem ģimenes pabalstus ar nosacījumu, ka uz bērniem, kuri ir viņu apgādībā un par kuriem tiek pieprasīti ģimenes pabalsti, ir attiecināma kāda no šādām situācijām:

– viņi dzimuši Francijā;

– viņi likumīgi ieceļojuši ģimenes atkalapvienošanās procedūras ietvaros [..];

– viņiem ir bēgļa ģimenes locekļa statuss;

– viņi ir ārvalstnieka, kam ir uzturēšanās atļauja, bērns [..].

Dekrētā ir noteikts to dokumentu un pierādījumu saraksts, kas apliecina ārvalstnieku ieceļošanas un uzturēšanās likumību. Tas arī nosaka, kādi dokumenti vajadzīgi, lai pierādītu, ka šo ārvalstnieku apgādībā esošie bērni, par kuriem tiek pieprasīti ģimenes pabalsti, atbilst iepriekšējos punktos paredzētajiem nosacījumiem."

11 Šī kodeksa D. 512-2. pantā noteikts:

"Ārvalstnieku bērnu, par kuriem pabalsta saņēmējs pieprasa ģimenes pabalstus, ieceļošanas un uzturēšanās likumību pamato, uzrādot vienu no šādiem dokumentiem:

[..]

2° bērna medicīniskās pārbaudes izziņa, ko izsniedzis *l'Office français de l'immigration et de l'intégration* [(Francijas Imigrācijas un integrācijas birojs (*OFII*)] pēc tam, kad ir pabeigta uzturēšanās atļaujas saistībā ar ieceļošanu vai uzņemšanu izsniegšanas procedūra ģimenes atkalapvienošanās nolūkā;

[..]

5° prefektūras iestādes izdota izziņa, kurā norādīts, ka bērns Francijā ieceļojis vēlākais vienlaikus ar vienu no viņa vecākiem, kam ir uzturēšanās atļauja [..]."

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

12 2014. gada 1. aprīlī TX, Armēnijas pilsonis, kuram bija uzturēšanās atļauja "privātai un ģimenes dzīvei", kas tam ļāva strādāt Francijā, lūdza *CAF* piešķirt ģimenes pabalstus par viņa trim bērniem, no kuriem divi, kas dzimuši ārpus Francijas, šīs valsts teritorijā ieceļojuši nelikumīgi.

13 Lai noteiktu viņa tiesības, *CAF* atteicās ņemt vērā divus ārvalstīs dzimušos bērnus, jo viņi Francijas teritorijā bija ieceļojuši nelikumīgi.

14 Tā kā *CAF* samierināšanas komisija šo atteikumu apstiprināja, TX cēla prasību *tribunal des affaires de sécurité sociale de Nanterre* (Nantēras Sociālā nodrošinājuma lietu tiesa, Francija).

15 Minētā tiesa ar 2018. gada 21. decembra spriedumu apmierināja TX prasību un nosprieda, ka viņam ir tiesības saņemt ģimenes pabalstus par abiem bērniem, kas dzimuši ārvalstīs, sākot no viņa pieteikuma iesniegšanas dienas.

16 *Cour d'appel de Versailles* (Versaļas apelācijas tiesa, Francija) ar 2019. gada 14. novembra spriedumu atcēla minēto spriedumu un apstiprināja *CAF* lēmumu.

17 *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa, Francija) ar 2022. gada 23. jūnija spriedumu atcēla iepriekšējā punktā minēto spriedumu "pamatojuma neesamības" dēļ un nodeva lietu atpakaļ *cour d'appel de Versailles* (Versaļas apelācijas tiesa) citā sastāvā, proti, iesniedzējtiesai.

18 Iesniedzējtiesa apgalvo, ka TX uzturēšanās Francijas teritorijā likumība nav "apspriežama", jo viņam ir pagaidu uzturēšanās atļauja, kas ļauj strādāt, un ka vienīgais jautājums ir – vai viņam ir tiesības uz ģimenes pabalstiem par saviem diviem ārvalstīs dzimušajiem bērniem.

19 Minētā tiesa norāda, ka divos 2011. gada 3. jūnija spriedumos un vienā 2013. gada 5. aprīļa spriedumā *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) plēnumā nospriedusi, ka Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 512–2. un D. 512–2. pants, saskaņā ar kuriem ģimenes pabalstu izmaksa atkarīga no tā, vai ir iesniegts dokuments, kas apliecina to bērnu likumīgu ieceļošanu Francijā, kuri ir ārvalstnieki, un, it īpaši attiecībā uz bērniem, kuri ieceļojuši ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, *OFII* izdota medicīniskā izziņa, ir objektīvi pamatots ar nepieciešamību demokrātiskā valstī īstenot kontroli pār bērnu uzņemšanas nosacījumiem. *Cour de cassation* (Kasācijas tiesa) no tā ir secinājusi, ka ar šiem pantiem nav nedz nesamērīgi aizskartas Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. un 14. pantā garantētās tiesības uz ģimenes dzīvi, nedz arī pārkāpti Starptautiskās bērnu tiesību konvencijas, ko 1989. gada 20. novembrī pieņēmusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja, normas.

20 Iesniedzējtiesas ieskatā šo interpretāciju Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir apstiprinājusi 2015. gada 1. oktobra nolēmumā *Okitaloshima Okonda Osungu* un *Selpa Lokongo* pret Franciju (ECLI:CE:ECHR:2015:0908DEC007686011).

21 Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka tās izskatāmajā lietā jautājums rodas no cita skatpunkta, proti, no Direktīvas 2011/98 skatpunkta.

22 Minētās tiesas ieskatā šī direktīva ir piemērojama šim strīdam, jo, pirmkārt, pamatlietā aplūkotie pabalsti ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā un, otrkārt, TX ir trešās valsts valstspiederīgais, kuram atļauts strādāt Francijā, jo viņam ir daudzgadu uzturēšanās atļauja, kas ļauj viņam strādāt, un papildus viņam ir darba līgums.

23 Iesniedzējtiesa turklāt uzskata – lai gan saskaņā ar minētās direktīvas 12. panta 2. punkta b) apakšpunktu dalībvalstīm ir iespēja ieviest ierobežojumus tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi atkarībā no noteiktu trešo valstu valstspiederīgo statusa, šajā tiesību normā nav paredzēta nekāda iespēja atkāpties no šīm tiesībām atkarībā no apstākļiem, kādos vienotās atļaujas turētāja ģimenes locekļi ir ieceļojuši uzņemošās dalībvalsts teritorijā. Šajā gadījumā *CAF* atteikums apmierināt TX pieteikumu esot pamatots nevis ar viņa statusu, bet gan ar viņa divu Armēnijā dzimušo bērnu ieceļošanas un uzturēšanās Francijas teritorijā nosacījumiem.

24 Tomēr iesniedzējtiesai ir šaubas par Direktīvas 2011/98 20. apsvēruma un 24. apsvēruma pēdējā teikuma tvērumu, kuros, nosakot šajā direktīvā garantēto tiesību subjektus, ir atsauce uz darba ņēmēja ģimenes locekļiem, kas ir trešās valsts valstspiederīgie un kas dalībvalstī uzņemti ģimenes atkalapvienošanās nolūkā.

25 Šajā ziņā, pirmkārt, minētā tiesa norāda, ka pamatlietā aplūkotie ģimenes pabalsti netiek izmaksāti pieteikuma iesniedzēja ģimenes locekļiem, bet gan tiek piešķirti ieteikuma iesniedzējam atkarībā no viņa apgādājamo bērnu skaita.

26 Otrkārt, ņemot vērā judikatūru, kas izriet no 2020. gada 25. novembra sprieduma *Istituto nazionale della previdenza sociale* (Ģimenes pabalsti vienotās atļaujas turētājiem) (C-302/19, turpmāk tekstā – "spriedums *INPS*", EU:C:2020:957), minētā tiesa šaubās par iespēju pamatoties uz noteikumiem par ģimenes atkalapvienošanos, lai noteiktu vienotās atļaujas turētāja tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem.

27 Treškārt, šī pati tiesa norāda, ka Eiropas Komisija 2022. gada 27. aprīlī iesniegusi Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi (pārstrādāta redakcija) (COM(2022) 655 final), kurā paredzēts saskaņot Direktīvas 2011/98 24. apsvērumu ar spriedumu *INPS*, svītrojot pēdējos divus šī apsvēruma teikumus.

28 Šādos apstākļos *cour d'appel de Versailles* (Versaļas apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai pēc [sprieduma *INPS*] [Direktīvas 2011/98] 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj tādu dalībvalsts, piemēram, Francijas [Republikas], tiesisko regulējumu, kas, nosakot tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstu, aizliedz ņemt vērā trešās valstīs dzimušus vienotās atļaujas – minētās direktīvas 2. panta c) punkta izpratnē – turētāja bērnus, ja šie bērni, kuri ir viņa apgādībā, nav ieceļojuši dalībvalsts teritorijā ģimenes atkalapvienošanās nolūkā vai ja nav iesniegti dokumenti, kas pierādītu viņu ieceļošanas šīs valsts teritorijā likumību, lai gan šis nosacījums nav jāizpilda attiecībā uz valsts pilsoņu vai citas dalībvalsts pilsoņu bērniem?"

Par prejudiciālo jautājumu

29 Ar šo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, lai noteiktu trešās valsts valstspiederīgā, kam ir vienotā atļauja, tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem, trešā valstī dzimušus bērnus, kuri ir viņa apgādībā, ņem vērā tikai ar nosacījumu, ja ir pierādīts, ka viņi šīs dalībvalsts teritorijā ieceļojuši likumīgi.

30 Vispirms jāatgādina, kā norādīts Direktīvas 2011/98 26. apsvērumā, ka Savienības tiesības neierobežo dalībvalstu kompetenci organizēt savu sociālā nodrošinājuma sistēmu. Kamēr nav īstenota tiesību aktu saskaņošana Savienības mērogā, katrai dalībvalstij jāparedz nosacījumi, ar kuriem piešķir sociālā nodrošinājuma pabalstus, kā arī šādu pabalstu apjoms un laikposms, par kuru tos piešķir. Tomēr, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm jāievēro Savienības tiesības (skat. spriedumu *INPS*, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 No Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta, lasot to kopsakarā ar 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu, izriet, ka trešo valstu valstspiederīgie, kas uzņemti dalībvalstī darba nolūkā atbilstoši Savienības vai valsts tiesību aktiem, attiecībā uz Regulā Nr. 883/2004 definētajām sociālā nodrošinājuma jomām bauda vienlīdzīgu attieksmi ar tās dalībvalsts valstspiederīgajiem, kurā viņi dzīvo.

32 Lai saskaņā ar šiem noteikumiem varētu saņemt vienlīdzīgu attieksmi, ir nepieciešams, pirmkārt, lai trešās valsts valstspiederīgais būtu uzņemts dalībvalstī darba nolūkā atbilstoši Savienības vai valsts tiesību aktiem. Un tā tas ir gadījumā ar tādu trešās valsts valstspiederīgo kā pamatlietā, kam ir vienotā atļauja šīs direktīvas 2. panta c) punkta izpratnē, jo saskaņā ar šo tiesību normu šī atļauja šādam valstspiederīgajam ļauj likumīgi uzturēties to izsniegušās dalībvalsts teritorijā nolūkā strādāt (skat. spriedumu *INPS*, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

33 Otrkārt, attiecīgajiem pabalstiem jāietilpst sociālā nodrošinājuma jomās, kas definētas Regulā Nr. 883/2004. Ir skaidrs, un Francijas valdība to nav apstrīdējusi, ka pamatlietā aplūkotie pabalsti ir sociālā nodrošinājuma pabalsti, kas ir šīs regulas 3. panta 1. punkta j) apakšpunktā paredzētie ģimenes pabalsti.

34 Šādos apstākļos šķiet, ka personai, kas ir tādā situācijā kā prasītājs pamatlietā, saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktu ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi ar Francijas valstspiederīgajiem.

35 Attiecībā uz to, vai šīs tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi tiek aizskartas ar tādu tiesību normu kā pamatlietā aplūkotā, kurā, lai noteiktu vienotās atļaujas turētāja tiesības uz ģimenes pabalstiem, ir izslēgta iespēja ņemt vērā viņa apgādājamos bērnus, kuru likumīga ieceļošana Francijas teritorijā nav pierādīta, jākonstatē – neskarot pārbaudes, kas būs jāveic iesniedzējtiesai –, ka no Sociālā nodrošinājuma kodeksa L. 512-1. panta 1. punkta un L. 512-2. panta 1. punkta izriet, ka ģimenes pabalstus pilnā apmērā saskaņā ar šī kodeksa V grāmatā paredzētajiem nosacījumiem saņem Francijas pilsoņi, kā arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu, citu Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalstu un Šveices Konfederācijas pilsoņi, kuri likumīgi dzīvo Francijā. Savukārt šī kodeksa L. 512-2. panta 2. punktā trešo valstu valstspiederīgo, kuri likumīgi dzīvo Francijā, tiesības uz ģimenes pabalstiem ir pakļautas papildu nosacījumam, kas minēts L. 512-2. panta 3. punktā un kas izpaužas kā pierādījums tam, ka bērni, par kuriem tiek pieprasīts ģimenes pabalsts, Francijas teritorijā ieceļojuši likumīgi.

36 No tā izriet, ka šādā valsts tiesiskajā regulējumā pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir vienotā atļauja, ir paredzēta nelabvēlīgāka attieksme nekā pret uzņemošās dalībvalsts valstspiederīgajiem. Tāpēc šāds tiesiskais regulējums ir pretrunā Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētajām tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi.

37 Tomēr iesniedzējtiesai, ņemot vērā Direktīvas 2011/98 20. un 24. apsvērumu, ir šaubas par to, vai tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi varētu tikt attiecinātas tikai uz vienotās atļaujas turētāja bērniem, kuri tam pievienojušies ģimenes atkalapvienošanās nolūkā. Šīs šaubas izriet no tā, ka šīs direktīvas

20. apsvērumā to personu vidū, kam ir tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, tostarp minēti darba ņēmēja trešās valsts ģimenes locekļi, kuri uzņemti dalībvalstī ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, savukārt minētās direktīvas 24. apsvēruma pēdējā teikumā paredzēts, ka šajā direktīvā noteiktās tiesības būtu jāpiešķir tikai tiem ģimenes locekļiem, kuri pievienojas trešās valsts darba ņēmējiem, lai dzīvotu dalībvalstī ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, vai kuri likumīgi uzturas šajā dalībvalstī.

38 Tomēr, pirmkārt, Tiesa ir norādījusi – no Direktīvas 2011/98 20. apsvēruma formulējuma izriet, ka tas it īpaši attiecas uz situāciju, kad trešās valsts valstspiederīgā darba ņēmēja, kam ir vienotā atļauja, ģimenes locekļi nepastarpināti bauda šīs direktīvas 12. pantā garantētās tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, jo šīs tiesības minētajām personām tiek piešķirtas kā darba ņēmējiem, lai arī uzņemošajā dalībvalstī viņi ir ieradušies kā darba ņēmēja, kas ir trešās valsts valstspiederīgais, ģimenes locekļi (skat. spriedumu *INPS*, 30. punkts).

39 Otrkārt, Tiesa ir konstatējusi, ka Direktīvas 2011/98 24. apsvēruma saturs nav pārņemts nevienā no šīs direktīvas normām, un atgādinājusi, ka Savienības tiesību akta preambula nav juridiski saistoša un uz to nevar atsaukties, lai atkāptos no pašiem attiecīgā akta noteikumiem (skat. spriedumu *INPS*, 31. un 32. punkts).

40 Tāpēc no šiem apsvērumiem nevar izrietēt, ka Direktīva 2011/98 būtu jāinterpretē tādējādi, ka tādas vienotās atļaujas turētājs, kura ģimenes locekļi nepierāda, ka viņi attiecīgās dalībvalsts teritorijā likumīgi ieceļojuši ģimenes atkalapvienošanās nolūkā, ir izslēgts no šajā direktīvā paredzētajām tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, jo nevienā minētās direktīvas normā, it īpaši tās 12. panta 1. punktā, šo tiesību izmantošana nav pakļauta šādam nosacījumam.

41 Turklāt jānorāda, ka pretēji tam, ko rakstveida apsvērumos apgalvo Francijas valdība, nevar izvirzīt argumentu, ka Savienības likumdevējs pats tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi ģimenes pabalstu jomā būtu pakļāvis nosacījumam, ka pieteikuma iesniedzējs dalībvalsts teritorijā uzturas likumīgi.

42 Protams, ir taisnība, ka Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punktā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi ir atzītas tikai par labu trešo valstu valstspiederīgajiem, kas likumīgi dzīvo dalībvalstu teritorijā. Šī prasība atbilst direktīvas 21. apsvērumā minētajam mērķim, proti, trešās valsts valstspiederīgā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi saistīt ar likumīgu uzturēšanos dalībvalstī.

43 Tomēr pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums tiek apstrīdēts nevis tāpēc, ka tajā tiesības uz ģimenes pabalstiem pakļautas nosacījumam par trešās valsts valstspiederīgā, kam ir vienotā atļauja un kas lūdz piešķirt šos pabalstus, likumīgu uzturēšanos, bet gan tāpēc, ka tajā paredzēts likumīgas ieceļošanas nosacījums šī valstspiederīgā bērniem, par kuriem minētie pabalsti tiek pieprasīti.

44 Francijas valdība nevar arī apgalvot, ka valsts tiesību aktos paredzētais nosacījums, ciktāl tā mērķis ir novērst ģimenes atkalapvienošanās procedūras apiešanu, ir viens no sodiem, ko dalībvalstis var noteikt, ja tiek pārkāptas valsts tiesību normas, kas pieņemtas, piemērojot Direktīvu 2003/86, un ka tas būtu objektīvi pamatots ar nepieciešamību pārbaudīt nosacījumus, ar kādiem apgādnieka ģimenes locekļi tiks uzņemti.

45 Jānorāda, ka Direktīvā 2011/98 atsevišķiem trešo valstu valstspiederīgajiem kā vispārējs noteikums ir paredzētas tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un ir uzskaitītas atkāpes no šīm tiesībām, kuras dalībvalstis var noteikt un kuras jāinterpretē šauri (spriedums *INPS*, 26. punkts).

46 Tādējādi saskaņā ar Direktīvas 2011/98 12. panta 2. punkta b) apakšpunkta pirmo daļu dalībvalstis var noteikt ierobežojumus tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi sociālo pabalstu jomā, izņemot attiecībā uz tiem trešo valstu darba ņēmējiem, kuri ir nodarbināti vai kuri ir bijuši nodarbināti vismaz sešus mēnešus un ir reģistrēti kā bezdarbnieki. Turklāt dalībvalstis atbilstoši šīs direktīvas 12. panta 2. punkta b) apakšpunkta otrajai daļai var nolemt, ka šīs tiesības nav piemērojamas trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt dalībvalstu teritorijā laikposmā, kas nepārsniedz sešus mēnešus, trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri uzņemti studiju nolūkā, vai trešo valstu valstspiederīgajiem, kuriem ir atļauts strādāt, pamatojoties uz vīzu.

47 No tā izriet, ka ārpus šādi izsmeļoši uzskaitītajām situācijām, kad dalībvalstis var atkāpties no vienlīdzīgas attieksmes pret trešo valstu valstspiederīgajiem, kam ir vienotā atļauja, un valsts valstspiederīgajiem, atšķirīga attieksme pret šīm divām valstspiederīgo kategorijām pati par sevi ir šīs direktīvas 12. panta 1. punkta e) apakšpunkta pārkāpums (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2024. gada 29. jūlijs, CU un ND (Sociālā palīdzība – Netieša diskriminācija), C-112/22 un C-223/22, EU:C:2024:636, 55. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

48 Pirmkārt, ne no vienas atkāpes no tiesībām, kas piešķirtas Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunktā, neizriet iespēja dalībvalstīm no tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi izslēgt darba ņēmēju, kuram ir vienotā atļauja un kura bērni, kas dzimuši trešā valstī, nepierāda, ka viņi attiecīgās dalībvalsts teritorijā ieceļojuši likumīgi.

49 Otrkārt, pat pieņemot, ka šāda iespēja būtu atzīta, no judikatūras var secināt, ka uz atkāpēm no vienlīdzīgas attieksmes var atsaukties tikai tad, ja par šīs direktīvas īstenošanu kompetentās attiecīgās dalībvalsts iestādes ir skaidri norādījušas, ka tās gatavojas izmantot šo atkāpi (spriedums *INPS*, 26. punkts un tajā minētā judikatūra). Francijas valdība – kā tā pati atzīst – nav vēlējusies izmantot iespēju ierobežot tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi, izmantojot minētās direktīvas 12. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās atkāpes.

50 No tā izriet, ka dalībvalsts, lai pamatotu atkāpi no tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, ko Savienības likumdevējs nav paredzējis Direktīvā 2011/98, nevar atsaukties uz pienākumu nodrošināt, ka par Direktīvas 2003/86 pārkāpumiem tiek piemērots sods.

51 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild: Direktīvas 2011/98 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, lai noteiktu trešās valsts valstspiederīgā, kam ir vienotā atļauja, tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem, trešā valstī dzimušus bērnus, kuri ir viņa apgādībā, ņem vērā tikai ar nosacījumu, ja ir pierādīts, ka viņi šīs dalībvalsts teritorijā ieceļojuši likumīgi.

Par tiesāšanās izdevumiem

52 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/98/ES (2011. gada 13. decembris) par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu

uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi, 12. panta 1. punkta e) apakšpunkts

jāinterpretē tādējādi, ka

tam ir pretrunā dalībvalsts tiesiskais regulējums, saskaņā ar kuru, lai noteiktu trešās valsts valstspiederīgā, kam ir vienotā atļauja, tiesības uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem, trešā valstī dzimušus bērnus, kuri ir viņa apgādībā, ņem vērā tikai ar nosacījumu, ja ir pierādīts, ka viņi šīs dalībvalsts teritorijā ieceļojuši likumīgi.

[Paraksti]